

Cu privire la Programul national de profilaxie
si combatere a diabetului zaharat "MoldDiab"
pentru anii 2006-2010

Hotarirea Guvernului Republicii Moldova
Nr. 439 din 26 aprilie 2006
(Monitorul Oficial, 5 mai 2006, nr.70-72, p. II, art. 479)

In scopul asigurarii dezvoltarii continue, imbunatatirii calitatii serviciilor medicale acordate populatiei tarii si in temeiul art.3 alin. (9) al Legii cu privire la Guvern nr.64-XII din 31 mai 1990, Guvernul HOTARASTE:

1. Se aproba Programul national de profilaxie si combatere a diabetului zaharat "MoldDiab" pentru anii 2006-2010 (se anexeaza).

2. Se recomanda consiliilor municipale Chisinau si Balti, administratiei unitatii teritoriale autonome Gagauzia (Gagauz-Yeri) si consiliilor raionale:

sa elaboreze, sa aprobe si sa asigure realizarea programelor teritoriale de profilaxie si combatere a diabetului zaharat "MoldDiab" pentru anii 2006-2010;

sa creeze comisii teritoriale pentru profilaxia si combaterea diabetului zaharat, abilitate cu functii de organizare si control asupra realizarii programelor teritoriale de profilaxie si combatere a diabetului zaharat "MoldDiab".

3. Se stabileste ca finantarea Programului national de profilaxie si combatere a diabetului zaharat "MoldDiab" pentru anii 2006-2010 se va efectua de la bugetul de stat si din mijloacele fondurilor asigurarii obligatorii de asistenta medicala, in limita alocatiilor anuale prevazute in scopurile enuntate, precum si din contributiile organizatiilor internationale, din donatii si granturi.

4. Ministerul Sanatatii si Protectiei Sociale va monitoriza realizarea Programului national, informind semestrial Guvernul.

5. Controlul asupra executarii prezentei hotariri se pune in sarcina Ministerului Sanatatii si Protectiei Sociale.

PRIM-MINISTRU

Vasile TARLEV

Contrasemneaza:

Ministrul sanatatii
si protectiei sociale
Ministrul economiei
si comertului
Ministrul finantelor

Ion Ababii

Valeriu Lazar

Mihail Pop

Aprobat
prin Hotarirea Guvernului
nr. 439 din 26 aprilie 2006

PROGRAMUL NATIONAL
de profilaxie si combatere a diabetului zaharat
"MoldDiab" pentru anii 2006-2010

I. Introducere

Diabetul zaharat, ca maladie neinfectioasa, continua sa ramina o problema prioritara de sanatate publica in tara noastra.

In ultima perioada s-a inregistrat o crestere progresiva a numarului de bolnavi diabetici (de la 20 mii in anii '80 ai sec.XX pina la 38.819 la

data de 1 ianuarie 2005), fenomen semnalat in toate tarile lumii. Incidenta diabetului zaharat demonstreaza o crestere semnificativa de la 10,6 la 10 mii populatie in 2002 pina la 16,7 la 10 mii populatie in 2004, iar prevalenta diabetului zaharat a sporit de la 91,3 la 10 mii populatie in 2002 pina la 107,7 la 10 mii populatie la 1 ianuarie 2005. Prin consecintele sale (afectarea vaselor sangvine, nervilor, inimii, rinichilor, ochilor) diabetul zaharat provoaca invalidizarea frecventa in virsta apta de munca, iar costul intretinerii bolnavilor invalidizati prin diabet este de 7 - 10 ori mai mare decit cheltuielile necesare pentru tratamentul eficient si ingrijirile medicale acordate acestor pacienti.

Programul national de profilaxie si combatere a diabetului zaharat "MoldDiab" pentru anii 2002-2005, adoptat prin Hotarirea Guvernului nr. 540 din 3 mai 2002, a asigurat dirijarea la nivel central, local, institutional si comunitar si a contribuit substantial la fortificarea relatiilor intersectoriale intru realizarea masurilor preconizate, la desfasurarea activitatilor informationale si educationale, la eficientizarea asistentei medicale urgente, primare, spitalicesti si specializate, la asigurarea pacientilor de profil cu preparate antidiabetice, procurate preponderent in mod centralizat.

Evaluarea Programului national de profilaxie si combatere a diabetului zaharat "MoldDiab" pentru anii 2002-2005 a confirmat actualitatea problemei abordate. Monitorizarea si supravegherea diabetului zaharat se afla in permanenta atentie a organelor de resort. Activitatile de supraveghere si tratament al pacientilor cu diabet zaharat sint standardizate. Se realizeaza programe educationale, de instruire si profilaxie a diabetului zaharat. In programul de pregatire postuniversitara a cadrelor medicale au fost incluse suplimentar planuri tematice de studiu in problemele diabetologiei.

Gratie masurilor intreprinse, inclusiv imbunatatirii asigurarii centralizate cu insulina, in anii 2002-2005 s-a stabilit o dinamica pozitiva in evolutia calitatii asistentei medicale acordate bolnavilor cu diabet. Numarul cazurilor de cetoacidoza diabetica grava a scazut de la 25% in anul 2002 pina la 7% in 2005 din numarul total de bolnavi cu diabet. Frecventa cazurilor de coma diabetica s-a micorat, de asemenea, de la 218 cazuri in 2002 pina la 68 cazuri in 2005. Mortalitatea pe motiv de diabet zaharat a scazut de la 9,28 la 100 mii populatie in 2002 pina la 8,7 la 100 mii populatie in 2005. Numarul complicatiilor tardive ale diabetului zaharat s-a micorat cu circa 30 la suta.

Programul national de profilaxie a diabetului zaharat "MoldDiab" pentru anii 2006-2010 (in continuare - Program) a fost elaborat pe baza prevederilor legislatiei in vigoare referitor la protectia sanatatii publice si sociale a populatiei, Strategiei de Crestere Economica si Reducere a Saraciei, aprobata prin Legea nr. 398-XV din 2 decembrie 2004, Programului de activitate a Guvernului pe anii 2005-2009 "Modernizarea tarii - bunastarea poporului", precum si a unui studiu analitic al datelor statistice si situatiei reale, cu luarea in calcul a rezultatelor realizarii Programului national pe anii precedenti, a deficientelor si aspectelor pozitive identificate.

Programul este orientat spre promovarea in societate a unui mod sanatos de viata, precum si spre asigurarea integrala a bolnavilor cu tratament medicamentos antidiabetic, stabilind strategia si tactica prevenirii, depistarii precoce si efectuarii tratamentului diabetului zaharat, reducerii cazurilor noi de imbolnavire, invalidizare si mortalitate prematura.

II. Obiectivele principale

Prezentul Program are urmatoarele obiective principale:
conjugarea eforturilor, implicarea, interactiunea si coordonarea

structurilor statale, autoritatilor administratiei publice locale, institutiilor medico-sanitare publice, persoanelor particulare, inclusiv a pacientilor cu diabet zaharat, a organizatiilor neguvernamentale si celor internationale, ca parteneri in realizarea actiunilor de profilaxie si combatere a diabetului zaharat in Republica Moldova;

atragerea si utilizarea rationala a mijloacelor financiare bugetare, a celor din granturi, proiecte de realizare a programelor de instruire a populatiei, desfasurarea activitatilor profilactice in rindurile populatiei, inclusiv in rindul populatiei cu risc sporit de imbolnavire de diabet, asigurarea asistentei medicale, tratamentului si masurilor de reabilitare a bolnavilor cu diabet zaharat;

reducerea incidentei diabetului zaharat si a complicatiilor tardive, gradului de invalidizare a populatiei;

dezvoltarea sistemului de asigurare sociala garantata si asigurarea accesului persoanelor cu diabet zaharat la serviciile medicale, inclusiv la asistenta medicala specializata;

asigurarea calitatii vietii si reducerea complicatiilor tardive, a invalidizarii copiilor;

ameliorarea managementului institutional si cercetarilor stiintifice in domeniu, imbunatatirea bazei tehnico-materiale;

asigurarea accesului populatiei la programele educationale si informationale;

asigurarea copiilor bolnavi de diabet zaharat cu aparate si teste pentru determinarea starii de glicemie la domiciliu;

asigurarea, in 100% din cazuri, a tratamentului gratuit cu preparate antidiabetice specifice.

III. Strategiile prioritare

In Program sint trasate urmatoarele strategii prioritare:

1) dezvoltarea, consolidarea si functionarea sistemului unic statal interdepartamental multisectorial de coordonare a activitatilor structurilor statale si neguvernamentale, a comunitatii in profilaxia si combaterea diabetului zaharat;

2) dezvoltarea capacitatilor si extinderea actiunilor de instruire, educare si informare a populatiei in profilaxia diabetului zaharat, iar a pacientilor cu diabet zaharat - in monitorizarea starii de sanatate si profilaxia complicatiilor tardive;

3) extinderea capacitatilor de asigurare a tratamentului pacientilor cu diabet zaharat preponderent cu insuline umane, hipoglicemiante orale;

4) extinderea capacitatilor de asigurare a copiilor bolnavi de diabet zaharat cu aparate si consumabile pentru testarea nivelului glicemiei in conditii de domiciliu;

5) dezvoltarea si extinderea capacitatilor organizatorice si de cercetare stiintifica.

Realizarea strategiilor, obiectivelor si actiunilor prevazute in Program va reduce incidenta diabetului zaharat, indicatorii de invalidizare, minimizind maximal impactul asupra sanatatii si vietii pacientilor.

IV. Planul de actiuni privind realizarea strategiilor prioritare

Nr. d/o	Denumirea actiunilor	Responsabilii pentru executare	Termenul de executare
1	2	3	4

1) Dezvoltarea, consolidarea si functionarea sistemului unic statal

interdepartamental multisectorial de coordonare a activitatilor
structurilor statale si neguvernamentale, a comunitatii in profilaxia si
combaterea diabetului zaharat

1.	Elaborarea si aprobarea planurilor de actiuni in ministere, alte autoritati administrative centrale si serviciile descentralizate din teritoriul in vederea realizarii Programului.	Ministerele; alte autoritati administrative centrale; serviciile descentralizate din teritoriu	Semestrul I 2006
----	---	--	----------------------

2.	Crearea grupurilor de lucru la nivel central (interdepartamental) si local in scopul realizarii actiunilor de profilaxie a diabetului zaharat, prin educare si informare, minimizarii riscurilor si consecintelor negative, asigurarii tratamentului specific antidiabetic	Ministerele; alte autoritati administrative centrale; serviciile descentralizate din teritoriu	2006
----	--	--	------

2) Dezvoltarea capacitatilor si extinderea actiunilor de instruire, educare
si informare a populatiei in profilaxia diabetului zaharat, iar a
pacientilor cu diabet zaharat - in monitorizarea starii de sanatate si
profilaxia complicatiilor tardive

3.	Realizarea masurilor de combatere a factorilor de risc: depistarea si evidenta persoanelor cu ereditatea pozitiva pentru diabet, in special printre copii si adolescenti; aplicarea metodelor nemedicamentoase de combatere a hiperglicemiei tranzitorii in situatii de stres (infectii, traume psihice etc.); aplicarea metodelor contemporane de mentinere a masei corporale; depistarea persoanelor cu hipertensiune arteriala, ateroscleroza, hipercolesterolemie, aplicarea metodelor de combatere a acestor boli si pastrarea normoglicemiei; derularea actiunilor de combatere a fumaturii, alcoolismului, interzicerea folosirii in alimentatie a produselor alimentare impure din punct de vedere ecologic, preparatelor medicamentoase diabetogene etc.; asigurarea producerii si comercializarii produselor alimentare speciale pentru bolnavii cu diabet zaharat	Ministerul Sanatatii si Protectiei Sociale; serviciile medicale departamentale; institutiile medico-sanitare publice republicane, municipale, raionale; Ministerul Educatiei, Tineretului si Sportului; Ministerul Economiei si Comertului; Ministerul Agriculturii si Industrii Alimentare; Institutiile publice nationale a audiovizualului Compania "Teleradio-Moldova"; asociatiile si organizatiile neguvernamentale; autoritatile administratiei publice locale	2006-2010
----	--	---	-----------

4.	Perfectionarea si intensificarea formelor de activitate	Ministerul Sanatatii si Protectiei Sociale;	2006-2010
----	---	---	-----------

	profilactica la toate nivelurile societatii, inclusiv in sistemul ocrotirii sanatatii: propagarea in masa a cunostintelor referitor la mentinerea masei corporale normale; promovarea modului sanatos de viata prin mijloacele de informare in masa: televiziune, radio, reviste, ziare (emisiuni speciale, interviuri, publicatii etc.); propagarea restrictiei de folosire in alimentatie a glucidelor rafinate si grasimilor; educatia sanitara a copiilor in institutiile de invatamint si in familie; promovarea educatiei fizice si sportului in rindul elevilor, tineretului, adultilor	Ministerul Educatiei, Tineretului si Sportului; Institutia publica nationala a audiovizualului Compania "Teleradio-Moldova"; autoritatile administratiei publice locale	
5.	Instruirea cadrelor medicale in problemele diabetologiei preventive (cursuri de perfectionare, conferinte, seminare)	Ministerul Sanatatii si Protectiei Sociale; Universitatea de Stat de Medicina si Farmacie "Nicolae Testemitanu"	2006-2010
6.	Extinderea in practica medicala a programului recomandat de Organizatia Mondiala a Sanatatii privind profilaxia diabetului prin "Scoala diabetului", in cadrul centrelor medicilor de familie	Ministerul Sanatatii si Protectiei Sociale; institutiile medico-sanitare publice	2006-2010
7.	Prevenirea malformatiilor congenitale la nou-nascuti prin protejarea gravidelor si examinarea acestora conform prevederilor Programului unic al asigurarilor obligatorii de asistenta medicala. Asigurarea activitatii continue a cabinetelor de consultatii in problemele de reproducere si planificare a familiei pentru bolnavii cu diabet	Ministerul Sanatatii si Protectiei Sociale; institutiile medico-sanitare publice republicane, municipale, raionale; Compania Nationala de Asigurari in Medicina	Permanent
8.	Asigurarea activitatii eficiente a cabinetelor endocrinologice in institutiile medico-sanitare publice republicane, municipale, raionale; completarea statelor de functii ale acestora, conform normativelor in vigoare	Ministerul Sanatatii si Protectiei Sociale	Permanent
9.	Organizarea studiului privind depistarea precoce a diabetului prin investigarea in masa a	Ministerul Sanatatii si Protectiei Sociale	2007

14.	Asigurarea tratamentului complex al pacientilor cu diabet zaharat, inclusiv al pacientilor cu complicatii diabetice ("picior diabetic", nefropatie diabetica si insuficienta renala, retinopatie)	Ministerul Sanatatii si Protectiei Sociale; institutiile medico-sanitare publice republicane, municipale, raionale; Compania Nationala de Asigurari in Medicina	2006-2010
15.	Extinderea sectiilor de recuperare stationar-sanatoriu pentru pacientii cu diabet (adulti si copii), in special cu complicatii tardive	Ministerul Sanatatii si Protectiei Sociale	2008-2010
16.	Elaborarea si aplicarea metodelor de tratament in functie de tipul diabetului, gradul decompensarii, prezenta si caracterul complicatiilor diabetice	Ministerul Sanatatii si Protectiei Sociale; Universitatea de Stat de Medicina si Farmacie "Nicolae Testemitanu"	2006-2010
17.	Realizarea controlului calitatii tratamentului diabetului zaharat conform cerintelor OMS si Programului "Diab-Care" (de ingrijire a diabetului)	Ministerul Sanatatii si Protectiei Sociale; Centrul Stiintifico-Practic Sanatate Publica si Management Sanitar	2006-2010
4) Extinderea capacitatilor de asigurare a copiilor bolnavi de diabet zaharat cu aparate si consumabile pentru testarea nivelului glicemiei in conditii de domiciliu			
18.	Realizarea masurilor de asigurare a copiilor bolnavi de diabet zaharat cu aparate (glucometre) si consumabile pentru testarea nivelului glicemiei in conditii de ambulator-domiciliu	Ministerul Sanatatii si Protectiei Sociale	2006-2010
5) Dezvoltarea si extinderea capacitatilor organizatorice si de cercetare stiintifica			
19.	Efectuarea investigatiilor fundamentale si aplicative in domeniul diabetologiei, in special in problemele epidemiologiei diabetului, angiopatiilor diabetice, diagnosticului functional neinvaziv, hormonal si imunologic, tratamentului si recuperarii pacientilor cu diabet, inclusiv la copii si adolescenti	Ministerul Sanatatii si Protectiei Sociale; Universitatea de Stat de Medicina si Farmacie "Nicolae Testemitanu"	2006-2010
20.	Extinderea activitatii Centrului republican functional de diabetologie	Ministerul Sanatatii si Protectiei Sociale	2006-2009
21.	Asigurarea instruirii preuniversitare specializate,	Ministerul Sanatatii si Protectiei Sociale;	2006-2010

universitare si postuniversitare de profil medical in domeniul diabetologiei, conform programelor europene	Universitatea de Stat de Medicina si Farmacie "Nicolae Testemitanu" 	
22. Crearea Centrului republican de diabetologie	Ministerul Sanatatii si Protectiei Sociale	2008

V. Sursele potentiale de finantare a Programului

Potentialele surse de finantare a Programului sint urmatoarele:

- a) bugetul de stat;
- b) mijloacele fondurilor asigurarilor obligatorii de asistenta medicala, prevazute pentru serviciile medicale incluse in Programul unic;
- c) mijloacele financiare ale organizatiilor neguvernamentale;
- d) donatiile organizatiilor, institutiilor si persoanelor particulare;
- e) mijloacele financiare ale organizatiilor, intreprinderilor, institutiilor cu diferite forme de proprietate.

Anexa
la Programul national de
profilaxie si combatere
a diabetului zaharat
"MoldDiab" pentru anii
2006-2010

BUGETUL

Programului national de profilaxie si combatere a
diabetului zaharat "MoldDiab" pentru anii 2006-2010

(mii lei)
Partea I

Nr. d/o	Denumirea actiunii	2006				
		total	bugetul de stat	Compa- nia Natio- nala de Asigu- rari in Medici- na	surse externe	neacope- rire fi- nanciara
1.	Realizarea activitatilor profilactice	1000,0	-	-	1000,0	1000,0
2.	Achizitionarea din contul Programului "Consolidarea bazei tehnico-materiale" a aparatelor (glucometre) si consumabilelor (teste) pentru copiii cu diabet zaharat, in scopul determinarii starilor de hiperglicemie in conditii de domiciliu-ambulator	880,0	880,0	-	-	-
3.	Achizitionarea					

	medicamentelor:					
	insulina	44125,2	15318	-	-	28807,2
	hipoglicemianta	11080,8	1118,0			9962,8
4.	Asigurarea activitatii Centrului republican functional de diabetologie	20,0	-	20,0	-	-
5.	Acordarea asistentei medicale spitalicesti si specializate	13206	-	13206	-	-
6.	Crearea Centrului republican de diabetologie	6375	-	-	6375	6375
	Total	76687,0	17380	13226	7375	46081

Partea II

Nr. d/o	Denumirea actiunii	2007				
		total	bugetul de stat	Compa- nia Natio- nala de Asigu- rari in Medici- na	surse externe	neacope- rire fi- nanciara
1.	Realizarea activitatilor profilactice	1200,0	-	-	1200,0	1200,0
2.	Achizitionarea din contul Programului "Consolidarea bazei tehnico-materiale" a aparaturilor (glucometre) si consumabilelor (teste) pentru copiii cu diabet zaharat, in scopul determinarii starilor de hiperglicemie in conditii de domiciliu-ambulator	80,0	80,0	-	-	-
3.	Achizitionarea medicamentelor: insulina hipoglicemianta	45128,0 12082,0	16000,5 1500,5	-	-	29127,5 10581,5
4.	Asigurarea activitatii Centrului republican functional de diabetologie	30,0	-	60,0	-	-
5.	Acordarea asistentei medicale spitalicesti si specializate	13991	-	13991	-	-
6.	Crearea Centrului republican de diabetologie	12750			12750	12750
	Total	85261,0	18080,0	14021	13950	53160,0

1.	Realizarea activitatilor profilactice	1800,0	-	-	1800,0	1800,0
2.	Achizitionarea din contul Programului "Consolidarea bazei tehnico-materiale" a aparaturilor (glucometre) si consumabilelor (teste) pentru copiii cu diabet zaharat, in scopul determinarii starilor de hiperglicemie in conditii de domiciliu-ambulator	90,0	90,0	-	-	-
3.	Achizitionarea medicamentelor: insulina hipoglicemianta	47560,0	18000,0	-	-	29560,0
		14070,0	2000,0			12070,0
4.	Asigurarea activitatii Centrului republican functional de diabetologie	50,0	-	50,0	-	-
5.	Acordarea asistentei medicale spitalicesti si specializate	16829		16829	-	-
6.	Crearea Centrului republican de diabetologie	12750		-	12750	12750
	Total	93149,0	20090	16879	14550	56180,0

Partea V

Nr. d/o	Denumirea actiunii	2010				
		total	bugetul de stat	Compa- nia Natio- nala de Asigu- rari in Medici- na	surse externe	neacope- rire fi- nanciara
1.	Realizarea activitatilor profilactice	2000,0	-	-	2000	2000,0
2.	Achizitionarea din contul Programului "Consolidarea bazei tehnico-materiale" a aparaturilor (glucometre) si consumabilelor (teste) pentru copiii cu diabet zaharat, in scopul determinarii starilor de hiperglicemie in conditii de domiciliu-ambulator	95,0	95,0	-	-	-
3.	Achizitionarea medicamentelor:					

	insulina	48500,0	19000,0	-	-	29500,0
	hipoglicemianta	15075,0	2000,0			13075,0
4.	Asigurarea activitatii	50,0	-	50,0	-	-
	Centrului republican					
	functional de diabetologie					
5.	Acordarea asistentei medicale	18005	-	18005	-	-
	spitalicesti si specializate					
6.	Crearea Centrului republican	12750	-	-	12750	12750
	de diabetologie					
	Total	96475,0	21095	18055	14750	57325,0

Partea VI

Nr. d/o	Denumirea actiunii	Total 2006-2010				
		total	bugetul de stat	Compania Nationala de Asigurari in Medicina	surse externe	neacoperire financiara
1.	Realizarea activitatilor profilactice	7500,0	-	-	7500,0	7500,0
2.	Achizitionarea din contul Programului "Consolidarea bazei tehnico-materiale" a aparatelor (glucometre) si consumabilelor (teste) pentru copiii cu diabet zaharat, in scopul determinarii starilor de hiperglicemie in conditii de domiciliu-ambulator	1230,0	1230,0	-	-	-
3.	Achizitionarea medicamentelor: insulina hipoglicemianta	231613,2	85318,5	-	-	146294,7
		65427,8	8618,5			59809,3
4.	Asigurarea activitatii Centrului republican functional de diabetologie	190,0	-	190,0	-	-
5.	Acordarea asistentei medicale spitalicesti si specializate	77063	-	77063		
6.	Crearea Centrului republican de diabetologie	63750	-	-	63750	63750
	Total	446774,0	95167	77253	71250	274354,0

